

		
האגף לחקירות ולמודיעין היחידה המוציאה : חטיבת החקירות		
שם הנוהל: הטיפול המשטירתי בעבירות אלימות בין בני זוג	מס' הנוהל: 03.300.226	תחולה: עודכן: מאי 2011
נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע		

1. כללי

- א. נוהל זה מגבש את מדיניות המשטרה בטיפול בעבירות אלימות בין בני זוג, בהתאם לשינויים שחלו בתחום החקיקה, בתחום הערכות רשויות הרווחה ולאור הידע המצטבר אודות תופעת אלימות זו.
- ב. מטרת הנוהל לחזרת על הטיפול המשטירתי בשלבי השונים בעבירות אלה, שהינן בעלות מאפייני סיכון וחומרה מיוחדים (ראה בנספחים להנחיה תרשימים המתארים את שלבי הטיפול המשטירתי ע"י הסייר, חוקר אלמ"ב בתחנה, חוקר מש"ל/תורן).
- ג. יודגש כי הטיפול המשטירתי מחייב הימנעות מנקיטת עמדה ומניסיונות תיווך ופישור בין החשוד לבין נפגעת/ת העבירה.
- ד. **טיפול המשטירתי בעבירות אלה יעשה תוך ביצוע הערכת מסוכנות של החשוד בכל שלב משלבי החקירה.**
- ה. הטיפול המשטירתי בעבירות אלו יעשה תוך שיתוף פעולה עם גורמים מטפלים בקהילה. שיתוף פעולה זה הינו בהתאם לסיכום עם משרד הרווחה.
- ו. בנוהל זה תהא ההתייחסות לנפגעת/ת העבירה בלשון נקבה, אך האמור בהנחיה מתייחס לשני המינים.

2. הגדרות

לחלן ההגדרות לצורך הנחיה זו:

- א. בני-זוג - לרבות בני-זוג שאינם נשואים, המתגוררים בצוותא או בנפרד, בני-זוג שנפרדו, בני זוג מאותו מין או רקע זוגי אחר.
- ב. עבירות בין בני זוג (עבירות אלמ"ב) -

- (1) עבירות נגד הגוף, ובכלל זה עבירות מין, לרבות ניסיון לעבור עבירות אלו.
- (2) עבירות שבוצעו בנסיבות אלימות, לרבות ניסיון לעבור עבירות אלו, ובכללן עבירות גרימת נזק לרכוש, הצתה, איומים, חטיפה, כליאת שווא, הפרת הוראה חוקית,

הפרת צו הגנה, הפרת צו מניעת הטרדה מאיימת, הסגת גבול, הטרדה באמצעות מתקן בוק ועוד.

3) כל עבירה שנעברה בין בני זוג אף שלא בנסיבות של אלימות (לדוגמה-זיוף, מרמה, עיקוב, הטרדה).

ג. הגדרת עבירה -

1) עבירה עיקרית - עבירה שלשמה בוצעו הפעולות הפליליות של העבריין, לרבות העבירה התמורה יותר, אם מדובר בסדרה של עבירות אשר בוצעו באותה מסכת.

2) עבירה נלווית - עבירה המשמשת אמצעי עזר לביצוע העבירה העיקרית.

ד. חוקר עבירות אלימות בין בני-זוג - חוקר שאושרה הצבתו על ידי ר' מדור נפגעי עבירות לתפקיד זה ע"י חטיבת החקירות/מדור נפגעי עבירות.

ה. קצין נפגעי עבירות - כמותוהו בנוהל חטיבת החקירות 03.300.067, "קציני נפגעי עבירות מחוזיים".

ו. קצין ממונה - הקצין הממונה על החקירות בתחנה, בחידור - מפקד התחנה, ובחידור - הקצין הממונה על התחנה, באותה עת.

ז. קצין מוסמך - לעניין רישוי כלי ירייה, כהגדרתו בנוהל מס"ר 02.222.02.

ח. גורם מטפל בקהילה - מנהל מחלקה לשירותים חברתיים ברשות מקומית, מנהל מרכז לטיפול ולמניעת אלימות במשפחה, או מי שחוסמך מטעמם, לרבות עובדים סוציאליים ברשויות המקומיות.

ט. רצידיביסט - חשוד שבמהלך חמש השנים שקדמו לחגשת התלונה הנוכחית כנגדו, הוגשה תלונה קודמת בגין עבירה אלמ"ב.

3. חקיקה

להלן פירוט החוקים המחויבים בסיס להנחיה זו :

א. חוק העונשין התשל"ז - 1997 - סימנים א', ד', ה', ז', ו-ח' לפרק י'; סעיף 86 לחוק זה (טיפול באלימות במשפחה).

ב. פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969.

ג. חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו - 1996.

ד. פקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א - 1971.

ה. חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991.

ו. חוק כלי היריה, התש"ט - 1949.

ז. חוק מניעת הטרדה מאיימת התשס"א - 2001.

- ח. חוק זכויות נפגעי עבירה התשס"א-2001.
- ט. תקנות בריאות העם (חודעה על חשש אלימות), תשל"ו - 1975.
- נהלים:

- א. נוהל מס"ר 02.220.002 טיפול הסייר באירוע ובזירת עבירה
- ב. נוהל אח"מ 03.300.210 "הטיפול המשטירי בעבירות נגד ילדים במשפחה"
- ג. נוהל אח"מ 03.300.225 "הטיפול המשטירי בתלונות על הטרדה מאיימת ובהפרתם, צווי הגנה/מניעת הטרדה מאיימת"
- ד. נוהל 03.300.209 "הטיפול בתיקי חקירה בחם מעורבים קטינים כנפגעי עבירה או עדים"
- ה. נוהל 03.300.219 "הטיפול המשטירי בנפגעי עבירה פלילית".

4. הנחיות

- א. הטיפול הראשוני בזירת העבירה יעשה עפ"י נוהל מס"ר 02.220.002
- ב. גביית תלונה ביחידת משטרה
- דיווח על אירוע אלימות בין בני זוג יתקבל מכל גורם, לרבות גורמי טיפול.
 - תלונה בגין עבירת אלימות בין בני-זוג תיגבה ע"י חוקר עבירות אלימות בין בני-זוג. נבצר מחוקר אלמ"ב לגבות העדות, תיגבה התלונה ע"י חוקר אחר (חוקר מש"ל, חוקר תורן) ותועבר לטיפול חוקר עבירות אלימות בין בני-זוג.
 - עם קבלת הדיווח/תלונה בגין אלמ"ב, תפתח חקירה אלא אם, סבר הקצין הממונה מטעמים שירשמו בכתב, שאין מקום לפתח בחקירה כאמור.
 - גביית עדות מגופעת העבירה תתבצע תוך שמירה על פרטיותה.
 - בעת גביית התלונה יש לקבל מנפגעת העבירה את מלוא הפרטים כהתאם לשאלות בדו"ח הערכת המסוכנות. נסיבות העבירה, עבירות קודמות נגדה ע"י החשוד, התנהגותו כלפיה, נגישותו לגשק וכו'.
 - התשובות ימולאו בכלי הממותשב להערכת מסוכנות בפל"א או על גבי טופס "הערכת מסוכנות" (מ-3248) שימוחשב באופן מיידי ע"י החוקר. יש לוודא הלימה בין הממצאים העולים מהערכת המסוכנות לבין כלל חומר החקירה. ובפרט לעדותה של הנפגעת כך שתשובה חיובית לאחת משאלות הדוח תבוא לידי ביטוי בעדות.
 - בזהקיים עבירת אלימות חמורה או רמת מסוכנות גבוהה, יערכן החוקר את חרמח"מ או את הקצין הממונה על החקירות בזמנה על נסיבות התיק, טרם עזיבת המתלוננת את התחנה. כמו כן, ירשום החוקר עובדה זו בתיק החקירה ויעביר את

התיק בדחיפות לידי הרמח"מ או הקצין הממונה על החקירות לצורך הצמדה והנחיות.

8) הרמח"מ/הקצין הממונה לאשר בחתימתו ביצוע הערכת מסוכנות כנדרש, חליטה בין חומר החקירה להערכת המסוכנות, תוצאות והמלצת הכלי.

9) החוקר יברר אם החשוד מחזיק בנשק (ברישיון/ שלא ברישיון), אם יש לו נגישות לנשק ויפעל על פי פרק 4 ט' לנוהל זה- חטיפול בנשק.

10) תלונה בגין הטרדה מאיימת – יש לפעול גם על פי נוהל חטיבת החקירות 03.300.225 – "הטיפול המשטרתי בתלונות על הטרדה מאיימת ובתפרת צווי הגנה / צווי מניעת הטרדה מאיימת".

11) החוקר ירשום תיאור מפורט של הסימנים חלויים לעין בגופה, בלבושה ובהתנהגותה של הנפגעת על גבי טופס העדות מ- 3007 – "גיליון עדות ארוכה" - ויודא צילומם.

12) בהתאם לפגיעה יש להפנות את הנפגעת לקבלת טיפול רפואי ולתיעוד בהתאם, ולציידה בטופס "בדיקה רפואית" מ- 3091.

13) בעת קבלת התלונה יפיק החוקר פלט ר.פ. ותלונה/תלונות למתלוננת ולחשוד, בנוסף לכך יפיק פלט נשק לחשוד.

14) החוקר יברר, לרבות, באמצעות מערכת מחשוב חסיון אם הוצא בעבר צו הגנה/צו מניעת הטרדה מאיימת כלפי החשוד והאם יש צו תקף כלפיו. אם יש צו תקף, יפעל גם עפ"י נוהל 03.300.225 – "הטיפול המשטרתי בתלונות על הטרדה מאיימת ובתפרת צווי הגנה / צווי מניעת הטרדה מאיימת". אם לא הוצא צו, יודיע החוקר לנפגעת, כי ביכולתה לפנות לבית המשפט ולבקש צו הגנה על פי חוק מניעת אלימות במשפחה, התשנ"א – 1991, ואז צו למניעת הטרדה מאיימת עפ"י חוק הטרדה מאיימת 2001.

15) אם התלונה מעלה חשד, כי ילדי בני הזוג הינם נפגעים או עדים לאלימות בין בני הזוג, יש לפעול עפ"י נוהל 03.300.209 "הטיפול בתיקי חקירה בהם מעורבים קטינים כנפגעי עבירה או עדים".

16) ככלל, לא תגבה עדות מילדי בני-הזוג שהינם קטינים. קצין החקירות ישקול גביית עדות הילדים בהתאם לנסיבות האירוע, חומרת העבירה וגיל הילדים.

17) נודע לחוקר כי למשפחה יש קשר עם גורם מספל, ישקול היוועצות עם גורם זה, טרם גביית עדות מהילדים.

18) רמח"מ או קצין החקירות, לפי העניין, יודא תיאום בין חוקרי עבירות אלימות בין בני זוג ובין יחידות נוער בשלבי החקירה ובהעברת התיק לתביעה או לגניזה.

19) עם קבלת התלונה, ימסרו לנפגעת אישור על הגשת תלונה ופרטי החוקר המטפל בתלונה. כמו כן יש לפעול בהתאם לטוחל חטיבות החקירות 03.300.219 "הטיפול המשטירי בנפגעי עבירה פלילית".

20) בכל אירוע אלימות בין בני-זוג, יש לחקיר על רישום זיקת הנפגע לחשוד ולהקפיד על הזנת המניע הרלבנטי לרבות ציון יחידת המשנה המטפלת (אלמ"ב).

21) לאחר קבלת התלונה, יפעל החוקר בחקדם האפשרי לחקירת החשוד, החקירה תתבצע לכל המאוחר תוך שבוע ממועד קבלת התלונה. חריגה ממועד זה תאושר בכתב ע"י הקצין הממונה על החקירות. נימוקי החריגה יצורפו לתיק החקירה.

22) תיק כנגד רצידיביסט יסומן מיד עם קבלתו במדבקה יחזקה או בסימון ירוק אחר, בדופן התיק, במטרה לציין כי מדובר בתלונה חוזרת.

ג. פעולות הרמח"מ/ הקצין הממונה

הרמח"מ יציג בישיבת הבוקר של פיקוד התחנה את אירועי האלמ"ב החריגים שהתקבלו ביממה הקודמת לרבות הפעולות הדרושות שנעשו ובמידת הצורך, פעולות נדרשות מגורמים משיקים.

ד. איתור החשוד

1) לא אותר החשוד – יועברו פרטי לגורמי סיור ובילוש ולכל גורם אחר באמצעות מערכות המיחשוב הרלוונטיות ובכל האמצעים הקיימים שיש בידו לסייע לאיתור. יש לוודא קבלת דוחות אודות פעולות שנעשו לאיתור ותיקום בתיק החקירה.

2) הרמח"מ/קצין ממונה על החקירות בתחנה יעקוב מקרוב את האמצעים הנקטים לאיתור החשוד בהתאם לחומרת המקרה, בהתחשב בנסיבות המקרה.

3) ד.ח.ו.ג. – איתור- החליט הקצין הממונה על הכרזתו של חשוד כדרוש לחקירה או ע"נ יודא ביצוע כל הפעולות הנדרשות לאיתורו של החשוד. לאחר ששה חודשים בהם בוצעו פעולות לאיתור החשוד ללא תוצאות ישקול הקצין הממונה העברת התיק לתולית האיתור ביחידה.

ה. מעצר או שחרור בערובה

1) עם עיכוב החשוד, ישקול הקצין הממונה את מעצרו בהתאם לתבחינים הבאים:

א) קיים יסוד סביר לחשש שהחשוד יסכן את בטחונו של נפגעת העבירה או אדם אחר. (בכלל זה: דוח הערכת מסוכנות, רישום פלילי, נסיבות התלונה)

ב) קיים צורך בביצוע פעולות חקירה שלא ניתן לקיימן אלא כשהחשוד במעצר.

ג) קיים יסוד סביר לחשש שהחשוד ישבש הליכי חקירה או משפט.

- (ד) בוצעה עבירה תוך הפרת צו הגנה או צו למניעת חטירה מאיימת. החליט הקצין לשחרר החשוד על אף שהתקיים אחד התבחינים ינמק החלטתו בכתב ויצרפו לתיק החקירה.
- (2) החליט הקצין חממונה לשחרר את החשוד בערובה – רשאי הקצין חממונה, בהסכמת החשוד, לקבוע תנאים מגבילים לשחרור בערובה.
- (3) חתנאים לשחרור בערובה יקבעו תוך חלימה לחומרה ולנסיבות ביצוע העבירה כפי שעולים מתיק החקירה. (ראה התניית שחרור לעניין תפיסת נשק)
- (4) חוגשה בקשה להארכת מעצר החשוד ובית המשפט החליט לשחרר יסקול הקצין חממונה חגשת ערר לבימ"ש מחוזי ויבקש עיכוב ביצוע שחרור החשוד.
- (5) חוחלט לשחרר את החשוד בבית המשפט, רשאי החוקר לבקש מבית המשפט לחירות לחשוד לפנות לגורם רוחח לקבלת טיפול. בית המשפט רשאי לחירות כן על בסיס תסקיר מעצר ובהסכמת החשוד, בחתאם לסעיף 48 לחוק סדר חדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים), חתשניו – 1996.
- (6) במקרים בהם החשוד אינו עומד בתנאי השחרור בערובה, יש לפנות לבית המשפט בבקשה לשינוי התנאים או לחילופין לחביאו שוב בפני בית המשפט.
- (7) חחוקר יודיע לנפגעת את תנאי השחרור בערובה ויתעד זאת בתיק החקירה.
- (8) בכל מקרה, בו נתפס נשק או חופקד במשטרה במסגרת שחרור בערובה, יפעל הקצין חממונה, כמפורט בפרק ט' שלהלן "חטיפול בנשק".
- (9) לא נתקיימו חתנאים למעצר החשוד ולא חוטלו עליו תנאי ערובה, וסבר הקצין חממונה כי יש לפעול לחגנת הנפגעת- יפנה אותה לבית המשפט או יפעל באמצעות תובע משטרה, לפי העניין, להוצאת צו הגנה על פי חוק מניעת אלימות במשפחה, ו/או או צו חטירה מאיימת לפי חוק מניעת חטירה מאיימת.

1. חטיפול בנשק

- (1) שוטר, חנקרא לזירת האירוע או חמקבל תלונה בתחנה על עבירה אלימות כלפי בן-זוג יבצע מיידית את הפעולות הבאות:
 - (א) יברר עם הנפגעת אם חיה איס, ישיר או מרומז, בנשק, או שימוש בו.
 - (ב) יברר אם ברשות החשוד נמצא נשק (ברשיון או ללא רשיון), אם יש לו נגישות לנשק במקום עבודתו, אם חוא משרת כחייל במילואים או כמתנדב במשמר האזרחי, ואם קיים נשק אחר אליו חוא נגיש.
 - (ג) יבדוק אם לחשוד יש רשיון לחחזקת נשק עפ"י רישומי המשטרה ויתעד זאת.

(ד) במקרים בהם יש לשוטר יסוד להניח, כי היה שימוש בנשק, או כי יש חשש שיעשה בו שימוש, יתפוס השוטר את הנשק, עפ"י הסמכויות המוקנות לו בחוק. (פס"י מעצר וחיפוש ס' 32)

(ה) החליט הקצין הממונה לשחרר את החשוד בערובה, יתנה את שחרורו, במקרים בהם בוצעה עבירת אלימות גם בחפזות נשק ורישיון חשוד שברשותו.

(ו) בוצעה עבירת אלימות והחליט הקצין הממונה שלא לחתנות השחרור בהפקדת הנשק יפרט נימוקיו בכתב- עפ"י חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה- מעצרים) התשנ"ו-1996.

(ז) נתפס נשקו של החשוד, או שהחליט הקצין הממונה על שחרור החשוד בתנאי שיפקיד את נשקו, או שחותנה תנאי זה בשחרור ע"י בימ"ש - יפעל כדלקמן:

(1) יפנה לקצין המוסמך לעניין רישוי כל ירייה, על מנת שימלא לפקיד הרישוי במשרד לביטחון פנים על ביטול/חתולית הרישוי/הרשאה לשאת נשק, כמותוה בנהל 03.300.026 "תפיסתו וחזרתו של נשק שנתפס במהלך חקירה". החוראות הנ"ל יחולו גם לעניין חזרת הנשק.

(2) פניה וחמלצת, כאמור בסעיף קטן (א) לעיל, יעמקו בכך שקיים חשש ממשי לשלמו של אדם אם החשוד ימשיך לשאת נשק.

(ח) נודע לקצין הממונה, כי לחשוד יש גישה לנשק במקום עבודתו והחליט, כי יש למנוע נגישותו לנשק, יודיע מיידית לגורמים המוסמכים המפורטים להלן, כי הוגשה נגדו תלונה בגין עבירת אלימות כלפי בן-זוג:

(1) למפקדת קצין משטרה צבאית ראשית - כאשר החשוד הינו חייל סדיר, חובה או קבע (עפ"י פקודת המטה הארצי 14.01.08 - "חיילים ואזרחים חנוונים לשיפוט צבאי - עיכוב מעצר, חיפוש, חקירה והעמדה לדין"), או כאשר החשוד משתייך לכוחות המילואים בצה"ל, או אזרח נושא נשק צבאי לצורכי בטחון. להלן מספרי הטלפון הפקסים בצה"ל ושעות הפעילות:

• תא דיווח אלימות פעיל בין השעות 08:00-17:30 (שעות יום) טלפון: 03-7374026, 03-7377819, פקס: 03-7377361.

• מוקד צה"ל פעיל בין השעות 08:00-17:30 למחרת (שעות לילה) ובסופי שבוע ובתגים. טלפון: 03-7374540, 03-7374541, פקס: 03-7376938.

הדיווח יתבצע על גבי טופס מ-3246 "דיווח לצה"ל - אירוע אלמ"ב".

(2) ראש מחלקת כוח-אדם בנציבות שירות בתי הסוהר
טלפון 08-9775700 - כאשר החשוד משרת בשירות בתי הסוהר.

(3) ראש חוליית קהילת המודיעין באמ"ן טלפון 02-5429411
- כאשר החשוד עבד באחת מרשויות הביטחון המשתייכות
למשרד ראש הממשלה.

(4) קצין חכנסת טלפון 6753329 - 02 - כאשר החשוד משרת
במשמר חכנסת.

(5) קצין האבטחה המחרוזי - כאשר החשוד נושא נשק לצורכי
אבטחה במשרד ממשלתי.

(6) קב"ט אק"מ טלפון: 08-9770505/546 - כאשר החשוד
מתנדב במשמר האזרחי, בנוסף, יועבד מוכר לקצין אק"מ
הנוגע במרחב/בתחנה.

(ט) נודע לקצין הממונה, כי לחשוד יש רישיון/הרשאה לשאת נשק במסגרת
עבודתו בהתאם לחוק כלי הירייה, חתשי"ט - 1949 - יפנה לאלתר לקצין
המוסמך לעניין רישוי כל ירייה, על מנת שימליץ לפקיד הרישוי במשרד
לביטחון פנים על ביטול/התליית, באופן מיידי, של הרישיון/הרשאה לשאת
נשק, לפי העניין.

(י) חודעה לגורמים הנקובים לעיל תועבר מידית טלפונית ותלוזה בהודעה
בכתב. העתק החודעה יתויק בתיק החקירה.

ז. קשר עם גורמים מטפלים בקהילה

(1) בכל תחנת משטרה יימצאו פרטים של הגורמים המטפלים בקהילה בנושא אלימות
בין בני-זוג. פרטי הגורמים ימצאו ביומן התחנה, במרכז שרות לאזרח, הקצין
הממונה על חקירות אלמ"ב ובמרכז שיטור קהילתי.

(2) חוגשת תלוזה בגין עבירת אלימות בין בני-זוג יפעל החוקר כדלקמן:

(א) נפגעי עבירה -

(1) ימסור לנפגעת העבירה, מידע אודות הגורמים המטפלים באזור
מגורית, על מטרת הטיפול ועל היכולת להסתייע בגורם זה.

(2) יבקש הסכמת נפגעת העבירה לדווח אודות האירוע לגורם
המטפל. הסכמה לדווח תתקבל על ידי חתימה על גבי טופס מ-
3250 - "הסכמת מתלוננת לדווח לגורם מטפל בקהילה",
שיצורף לתיק החקירה.

(3) דיווח לגורם מטפל בקהילה יתבצע על גבי טופס מ-3249 - "דיווח
לגורם מטפל בקהילה".

(4) סבר החוקר כי קיים חשש ממשי לשלומה של הנפגעת - ידווח לגורם המטפל אודות האירוע אף ללא הסכמתה.

ב) חשודים -

(1) ימסור לחשוד מידע על הנורמים המטפלים בקהילה, ויבהיר לו, כי במידה ויחלט להעמידו לדין, ניתן יהיה להעביר דיווח לבית המשפט על נכונו ומאמציו לשינוי.

(2) יקבל את הסכמת החשוד לדווח לגורם מטפל ע"י חתמתו על גבי טופס מ-3251 - "הסכמת החשוד לדווח לגורם מטפל בקהילה", שיצורף לתיק החקירה.

(3) הדיווח לגורם מטפל בקהילה יתבצע על גבי טופס מ-3249 - "דיווח לגורם מטפל בקהילה".

ג) ילדים -

(1) כאשר לבני חוגג או לאחד מהם ילדים קטינים, ידווח חוקר עבירות אלימות בין בני-חוגג בכתב לגורם המטפל בהתאם לחוק הנוער (טיפול והשגחה) תשי"ך - 1960. בכל אחד מהמקרים הבאים:

(א) הילדים מתחת לגיל 14 - לפקיד סעד וכן לגורם המטפל.

(ב) השוטף מתרשם כי קיים סיכון ישיר לילדיהם הקטינים של בני חוגג, למשל, כאשר אחד ההורים נרקומן, אלכוהוליסט ועוד, או התרשמות כללית ממצבו של הקטין.

(ג) העבירה נשוא התלונה הינה חבלת חמורה, או שנגרמו תוצאות חמורות, לרבות פציעה או אשפוז של אחד ההורים.

(ד) היה שימוש בגשק במהלך העבירה.

(ה) נעברה עבירת מין בנוכחות הילדים.

(2) במקרים שפורטו לעיל, יש להודיע להורים כי תועבר דיווח לגורם המטפל, בהתאם לחוק הנוער (טיפול והשגחה) תשי"ך - 1960. אין צורך בהסכמת ההורים לדיווח זה.

ד) אופן הדיווח -

(1) הדיווח יעשה בכתב על גבי "טופס מ-3249 - "דיווח לגורם מטפל בקהילה" ויועבר במידי ככל שניתן ועד שבוע מהגשת

התלונה לגורם המטפל - חמרכז לטיפול ולמניעת אלימות
במשפחה/עו"ס ברשות המקומית לטיפול באלימות בין בני זוג.
העתק הדיווח ואישור שליחתו ישמר בתיק החקירה.

(2) דיווח חירום יעשה טלפונית לגורם המטפל ויתועד בוידען
דברים בתיק החקירה.

(ה) קבלת דיווח מגורמים מטפלים בקהילה -

(1) הופנה חשוד לגורם מטפל ע"י בימ"ש בתליך שחרור בערובה,
יתקבל אישור על התייצבותו מהגורם המטפל תוך שבועיים.
אישור זה יצורף לחומר החקירה. אם החשוד לא התייצב
במועד שקבע בית המשפט, תוגש על כך תלונה ע"י הגורם
המטפל ותפתח חקירה. במקרים המתאימים ניתן לראות בכך
עילה לחגשת בקשה לעיון חוזר בעצם שחרורו בערובה.

(2) במקרה שהחשוד הופנה לטיפול בהסכמתו, ונתקבל דיווח
מהגורם המטפל כי החשוד לא התייצב, יצורף דו"ח זה לחומר
החקירה. התייצב החשוד לטיפול, יועבר ע"י הגורם המטפל
אישור לכך, שיצורף לחומר החקירה.

(3) ככלל, ניתן לפנות לגורם המטפל להיוועץ ולקבל משוב בכל
השלבים, לרבות שלבי ההחלטה על מעצר, שחרור בערובה,
החלטה על המשך טיפול בחומר חקירה, העמדה לדין וכו'.
המשוב יתייחס לחיבטים הבאים:

(א) התאמתו לטיפול, השתתפותו בטיפול ושיתוף הפעולה
של החשוד בטיפול, אם נקבע כי הוא מתאים.

(ב) הערכת רמת המסוכנות של החשוד, בכפוף ליכולת
הגורם המטפל לבצע הערכה זו. ההחלטה בכל מקרה
הינה משטרתית וחמשוב אינו מהווה המלצה לגבי
הטיפול המשטירתי אלא יכול להלקח בחשבון כאחד
מהשיקולים אולם בכל מקרה נתון לשיקול דעת
הממונה על החקירה.

(4) הגורם המטפל יעביר את המשוב תוך 21 ימים מהפניית
המעורבים. לא התקבל המשוב בפרק זמן זה - יושלמו כל
הליכי החקירה ללא קבלתו.

(5) ביקש הגורם המטפל ביוזמתו, לצורך השלמת הטיפול בחשוד,
לעכב את ההחלטה על המשך הטיפול המשטירתי בחומר
החקירה (גניזה או הגשת כתב אישום), תצורף בקשה זו לחומר
החקירה. ניתן לעכב המשך הטיפול בחומר החקירה באישור

רמח"מ, הקצין הממונה על החקירות בתחנה, או ר' יחידת התביעות, לפי העניין.

(6) הוחלט להגיש כתב אישום יש לפנות לגורם המטפל לקבלת משוב מעודכן בחיבטים שהוזכרו בסעיף קטן (3) לעיל.

(7) לבקשת הגורם המטפל, ימסור לו החוקר מידע המתייחס לשלבי הטיפול המשטרתי לרבות החלטה על מעצר, שחרור ממעצר, תנאי שחרור וכד'.

(8) התקבלה תלונת גורם מטפל על התנהגות אלימה של חשוד כלפי בני משפחתו או כלפי הגורם המטפל, יש לפתוח בחקירה.

ו. קשר עם גורמים מטפלים במצבי חירום -

(1) הוגשה תלונה בגין אלימות, ואיש המשטרה התרשם כי הנפגעים וקוקים לקשר מידי עם גורם מטפל בשל רמת סיכון גבוהה או מצב נפשי קשה ביותר, יפנה מיידית לגורם המטפל. בשעות שאינן שעות עבודה יש לפנות למוקד החירום ברשות המקומית על-מנת להזעיק עובד סוציאלי כותן.

(2) במצבים בהם יש להעביר נפגעות במצבי סיכון גבוה למקלט או למקום אחר, יורה רמח"מ או הקצין הממונה על החקירות בתחנה, לפי העניין, כי יתלווה שוטר לגורם המטפל לצורך הגנה על הנפגעות.

ח. קביעת מקום ניתוח החקירה בעבירות אלימות בין בני זוג

1. תנחיה זו אינה יכולה להקיף את מכלול האפשרויות לעבירות משותפות, ולכן כל מקרה ייבחן לגופו תוך הפעלת שיקול דעת הנוגע בין היתר ל: לתומרת העבירה, דחיפות החקירה, נגישות הנפגע לגורמי טיפול וטובת החקירה.

2. אם במהלך החקירה עולות עובדות המצדיקות לכאורה העברת החקירה ליחידה אחרת – והנסיבות מאפשרות זאת ניתן להעביר את תיק החקירה פעם אחת ויחידה בלבד. סטייה מכלל זה תהיה באישורו של הגורם המכריע הרלבנטי כמפורט בסעיף ט' לחלן.

3. בכלל, החקירה בעבירות שעניינן אלימות בין בני זוג תתנהל בידי יחידת המשטרה שבתחומה בוצעה העבירה העיקרית.

4. לצד תוראות ס"ק (1) ובכפוף לשיקולים של טובת החקירה, כאשר בני הזוג מתגוררים (במשותף או בנפרד) בתחומי יחידה אחרת ולא בתחום יחידת המשטרה בה בוצעה העבירה העיקרית, תתנהל החקירה בידי יחידת החקירה במקום מגוריהם ובעדיפות למקום מגורי החשוד.

5) בוצעו שרשרת עבירות בתחומי מספר יחידות ולא ניתן לפעול על פי האמור בסעיפים (1) או (2) (למשל, כאשר מדובר בעבירות שהן זכות בחומריות), ותנהל החקירה ביחידה שבתחומה בוצעו מספר העבירות הרב ביותר.

6) במקרה בו נעצר חשוד ויש אישור להגשת כתב אישום תוך כדי מעצרו, תתנהל החקירה בידי יחידת המשטרה שבתחומה בוצעה העבירה, לרבות תגשת כתב אישום.

7) יחידות שבתחומן התבצעו עבירות גלויות או חלק קטן ממסכת העבירות, יסיעו ליחידה בה מתנהלת החקירה.

ט. העברת תיק מיחידה ליחידה

1) סבר ק' החקירות שביחידתו נגבתה התלונה כי יש להעביר את חומר החקירה לטיפול של יחידה אחרת, יודא-

א) כי התלונה נגבתה במלואה.

ב) נשאלו כל השאלות הרלוונטיות.

ג) מילוי כל הספסים, ביצוע הערכת מסוכנות, טיפול בנשק, חקירת המעורבים, חקירת עדים לאירוע הנמצאים בתחומי יחידתו וכל ראייה אחרת שניתן לאסוף בתחומי היחידה.

ד) נמסרו דפי מידע של מניע כנדרש ומילוי טופס "דיווח על נפגע עבירה בתיק חקירה" בהתאם.

2) יצור קשר עם ק' החקירות ביחידה שאליה מיועד לעבור התיק, מעדכן אותו בדבר העברת התיק, יודא שמוכן לקבל את התיק, קודם להעברה, ויעבירו כאמור לאחר שוידא שאין כל התנגדות לקבלת התיק.

א) מחלוקות בין יחידות בתוך המחוז, יכריע קצני"ע ובהעדרו רע"ח.

ב) במחלוקת בין מחוזות ידוות הרמח"מ לקצני"ע המחוזי, אשר יבדוק את התיק ויידע את הקצני"ע הנוגע בדבר, על הכוונה להעביר חומר חקירה לתחנה הרלוונטית שבתחומה.

ג) מחלוקת בין קצני"עים- ההכרעה בנוגע למקום הטיפול, יחיה באחריות רמ"ד נפגעי עבירות או קצין מטעמו. בתיק המועבר להחלטת רמ"ד נפגעי עבירות, יש לציין את מסי הפלא, ותיאור המקרה בקצרה. יש לוודא קבלת המייל.

ד) יש לרשום מזכר על כל פשלה חמשהית לצורך העברת התיק. במידה וקיימת מחלוקת, חן ברמות המחוז והן בין מחוזות, לא יועבר תיק החקירה ליחידה האחרת עד לקבלת אישור קצני"ע מחוזי או רמ"ד נפגעי עבירות.

י. סגירת תיק חקירה מועדר עניין לצידור

1) לחלן שיקולים לסגירת-התיק מעילת "העדר עניין לציבור", יודגש, כי התנאים המפורטים מטה הינם תנאים מצטברים:

- א) נסיבות ביצוע עבירה קלות.
- ב) לחשוד אין רישום משטרה קודם בגין אלימות בחמש השנים האחרונות.
- ג) הערכת הקצין חממונה הינה כי רמת המסוכנות של החשוד אינה גבוהה.
- ד) גורם טיפול דיווח, כי החשוד נמצא במסגרת טיפולית ומשותף פעולה (אם קיים).

2) ככלל, בקשת המתלוננת לבטל את התלונה לא מחוזה שיקול יחיד במסגרת השיקולים לסגירת התיק.

יש לבחון מחמתלוננת הודעה לגבי הסיבות לבקשתה, ולברר האם בקשתה היא כתוצאה מהפעלת לחץ ואיומים כלפיה.

יא. דיווח ובקרה

- 1) אחת לשבועיים תיערך בקרה בכל תיקי האלמ"ב ע"י קצין החקירות או הרמח"מ.
- 2) קציני נפגעי עבירה מחוזיים יערכו בקרות שוטפות עיפי מתווה בקרה אחיד בהתאם לנוהל חטיבת החקירות 03.300.067 "קציני נפגעי עבירות מחוזיים".
- 3) אירועי אלימות חמורים במיוחד, ובכלל זה רצח, ניסיון לרצח, אונס או כל עבירה חמורה אחרת, ידווחו בהתאם לנוהל 03.300.067 "קציני נפגעי עבירות מחוזיים" לראש מדור נפגעי עבירות בחטיבת החקירות באח"מ.

יב. הטיפול התביעתי

- 1) תיק בעבירת אלימות בין בני זוג יוצמד לתובע בסמוך לקבלתו ביחידת התביעות, ולא יאוחר משבוע ממועד קבלתו.
- 2) התובע אליו הוצמד התיק ייתן עדיפות לטיפול בתיק.
- 3) הכנת כתב אישום:

- א) ככלל, בתיקי אלימות בין בני זוג קיים עניין לציבור בהעמדה לדין.
- ב) התובע המטפל בתיק יבדוק באם קיימים בעניינם של בני הזוג תיקים נוספים בתביעות – בין אם כמתלוננים ובין אם כחשודים, והטיפול בהם יורכז על ידו ככל שניתן תוך התייחסות לתמונה הכוללת.
- 4) גרסאות סותרות של בני הזוג.

- א) ככלל, בתיקים בהם קיימות הודעות המתלוננת בלבד, מול גרסת החשוד (בין אם הנ"ל מכחיש כי תקף את המתלוננת, ובין אם טוען כי

המתלוננת תקפה אותו וכיוצ"ב), לא ייסגר מחוסר ראיות רק בשל עובדה זו, ויש לשקול הגשת כתב אישום נגד החשוד, בכפוף למידת מהימנות הגרסאות, נסיבות המקרה והעניין.

- (ב) ככל מקרה, בתיקים בהם כל אחד מבני הזוג טוען לגבי אותו אירוע, כי בן הזוג השני הוא הפוגע, לא יוגשו כתבי אישום נגד שניהם, והתובע יבחן, עפ"י חומר הראיות בתיק, לרבות גרסאות הצדדים ומידת מהימנותם, באם ניתן לבסס אישום נגד אחד מבני הזוג.
- (ג) במקרים בהם חומר החקירה לא מגלה תמונה ברורה של האירוע, והתביעה סבורה כי תתקשה להציג את אשר ארע בזירת האירוע, לאור הגרסאות הסותרות של הצדדים, יש לשקול לסגור את התיק מחוסר ראיות.

(5) הגשת בקשה למעצר עד לתום ההליכים:

(א) עפ"י הוראות סעיף 21(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרית), תשנ"ו-1996 עבירות אלימות כבד משפחה מקימה עילת מעצר נגד הנאשם, בשל מסוכנותו לביטחון אדם/ציבור.

(ב) במקרים המתאימים, בהתאם לנסיבות המקרה והעניין, לרבות עברו הפלילי של החשוד, יישקל הצורך בהגשת כתב אישום בצורך בקשה למעצרו של החשוד עד לתום ההליכים ו/או בקשה לשחרור בתנאים מגבילים. בקבלת ההחלטה יתחשב התובע במסוכנותו של החשוד כפי שהיא נלמדת, בין השאר, מהתבחינים חבאים:

(1) בוצעה עבירת אלימות חמורה.

(2) רמות המסוכנות אשר התקבלה מהכלי להערכת מסוכנות הינה גבוהה.

(3) עברו הפלילי של החשוד בעבירות אלימות.

(4) העבירה בוצעה תוך הפרת תנאי שחרור בערובה, או הפרת תנאי שחרור ע"י בית המשפט, או הפרת צו הגנה עפ"י החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991. הפרת צו הסדרה מאיימת עפ"י חוק מניעת הטרדה מאיימת התשס"א 2001.

(5) חוות דעת גורם מטפל התומכת בזיוזו הליכים נגד החשוד.

(ג) התובע ידווח לר"י יחידת התביעות / ר"י צוות ביחידת תביעות מיידית על כל מקרה בו ביהמ"ש דחה את בקשת התביעה למעצרו עד לתום ההליכים של נאשם או הטיל תנאי שחרור שאינם מספקים. ר"י יחידת התביעות / ר"י צוות ביחידת תביעות או מי שהסמיכו לכך

ישקול האם בנסיבות המקרה יש מקום לחגיש ערר לביחמ"ש המחוזי על החלטת השתורר.

ד) במידה ובמסגרת דיון בערר על החלטת ביהמ"ש השלום הורה ביהמ"ש המחוזי על שתורר ממעצר של נאשם, לגבי הוגשה בקשה למעצר עד לתום ההליכים, ישקול ראש יחידת התביעה האם יש מקום לפנות לפרקליטות המדינה בבקשה לחגיש ערר לביחמ"ש העליון, וידע את רמ"ח תביעות אודות פנייתו, החלטת הפרקליטות, והחלטת בית המשפט העליון, במידה והוגש ערר.

16 הגשת בקשה להקדמת דיון:

במקרים בהם לא הוגשה בקשה למעצר עד לתום ההליכים, או שהוגשה ונדחתה, תישקל האפשרות לבקש מביחמ"ש להקדים את מועד הדיון בתיק והכל בכפוף לנסיבות המקרה והעניין.

17 טיעונים לעונש:

לתופעת האלימות בין בני הזוג מאפייני חומרה וסיכון יחודיים, המושפעים ממורכבות הקשר בין בני הזוג – קשר זה, המושתת לרב על יחסים רומנטיים, עלול בשל כך לעורר אמוציות חזקות וקשות. בנוסף גורר הקשר סכסוכים הנוגעים לתא המשפחתי, כגון מחות הקשר וקיטו, משמורת על הילדים, גידולם וחינוכם, רכוש משותף וכיוצא ב. אלה עלולים, במקרים מסוימים, לבוא לידי ביטוי במעשי אלימות במשפחה.

מאחר ובחוב המקרים הקשר בין בני הזוג אינו מסתיים לאחר ביצוע העבירה, והם ממשיכים לגור יחד, נוצר כך פורה להחרפת הסכסוך בין בני הזוג, להישנות מקרי האלימות ואף להחמרתם עד כדי סיכון חיי אדם.

לאור האמור, הענישה הראויה בתיקי אלימות במשפחה היא מחמירה וצופת פני עתיד.

לפיכך, במקרים המתאימים יש לעתור לעונשי מאסר בפועל, וככלל יש לעמוד על הרשעת הנאשם והטלת מאסר מוחצת נגדו בנוסף לעונשים אחרים והולמים את נסיבותיו של המקרה.

2 מאסר בפועל:

להלן שיקולים מנחים בבקשת התביעה להטיל עונש מאסר בפועל על נאשם:

(1) אופי וסוג העבירות כאשר נסיבות ביצוען ותוצאותיהן חמורות.

(2) קיים הרשעות קודמות לנאשם בגין עבירות אלימות במשפחה,

עבירות אלימות אחרות או בגין הפרת הוראה חוקית לפי סעיף

287(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

(3) קיימת חוריד של גורם מטפל אשר תומכת במאסר, מעידה על דמת מסוכנות גבוהה, מעידה על סירוב ליטול חלק בהליך טיפולי וכדומה.

(4) קיימות נסיבות נוספות המצביעות על מסוכנותו הגבוהה של הנאשם.

2 חוריד גורם מטפל:

(1) הודה נאשם בביצוע עבירת אלימות במשפחה או הורשע בעבירה כאמור ישקול התובע האם בנסיבות המקרה יש לבקש תסקיר קצין מבחן.

(2) במקרים המתאימים, יציג התובע בפני בית המשפט חוות דעת מעודכנת של גורם מטפל אחר, באם קיימת כזו, לגבי השתתפות בטיפול, מצב האלימות במשפחה, הערכת מסוכנות של הנאשם, ולעיתים אף המלצה באשר לטיפול / ענישה.

(3) במסגרת הטיעונים לעונש ישקול התובע, בהסתמך על המלצת שירות המבחן, לבקש מבית המשפט להטיל בצו מבחן שבמסגרתו יעבור הנאשם טיפול בהתאם להוראות סעיף 86 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

ככלל, צו כאמור יתבקש בנוסף לכל עונש אחר אלא אם קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות הטלתו כעונש יחיד.

(4) במקרים חריגים, ובחתחשב בין חיתור ברמת המסוכנות של הנאשם, יסכים התובע, באישור ר' שלוחת תביעות / ר' צוות ביחידת תביעות מחוזית, לבקשת הנאשם להימנע מהרשעה, וזאת לאחר קבלת התייחסות שירות המבחן ובכפוף להטלת צו מבחן ובמסגרתו טיפול או של"צ ללא תרשעה. ובתנאי שתוטל עליו התחייבות להימנע מביצוע עבירה נוספת.

(5) במקום שגורם מטפל בקהילה יכול להציע טיפול חולס לנאשם, ישקול התובע בכפוף לנסיבות המקרה את האפשרות להסכים לדחיית גזר-הדין עד תום הטיפול או לשלב את הטיפול במסגרת פיקוח קצין מבחן.

3 ביטול רישיון להחזקת נשק:

ככלל, משהורשע אדם בעבירת אלימות בין בני זוג, יבקש התובע מבית המשפט לכלול בגזר הדין הוראה לביטול רישיונו להחזקת כלי ירייה ו/או להפקדת כלי הירייה במשטרה, בהתאם להוראות סעיף 18א לחוק כלי ירייה, תשי"ט-1949. נתן בית המשפט הוראה כאמור בגזר הדין, יוודא הקצין הממונה שכלי הירייה הופקדו במשטרה בהתאם להוראה.

מבט ר' יחי' תביעות כי תענה שחוסל על מאשם קל יחסית ואינו תואם את
הנסיבות, או שהמאשם חזק ולא הצדיקו שקול העברות חזיק לפרקליטות
המחוז המבקשת גם המלצות עורר בחתום לנחל מחלקת תביעות "עורר
על קולת העונש או יכרי במשפט".